

КРКА - Данас, на православно празник Преображење, биће обележена 400-та годишњица богословије Света три Јерарха, најстарије српске богословске школе, у манастира Крка, који је 1350. подигла српска принцеза Јелена, сестра цара Душана.

Архијереску литургију у том манастиру, чувеној светињи Далматинске епархије, служио је патријарх Иринеј са епископима СПЦ.

Архијереску литургију у манастиру Крка, чувеној светињи Далматинске епархије, служио је патријарх Иринеј са епископима СПЦ.

"Овај манастир је подигнут у 14. Веку што значи да ми Срби нисмо овде дошли са Турцима, како то желе да кажу, ово је српска постојбина. Као народ морамо опростити све оно што нам је чињено и молити друге да опросте оно што су понеки из нашег народа чинили, то је једини начин да пребродимо и победимо зло које је итекако присутно и данас у нашем времену", рекао је патријарх српски Иринеј.

Надбискуп задарски Желимир Пујић сматра да Срби и Хрвати моги заједнички да живе и да се заједнички надају и граде своју будућност.

Богословска школа "Света три јерарха" свој рад обновила је пре неколико година. Захваљујући томе сачувана је њена дуга традиција, јер у њој наставу данас похађа око 50 ученика.

"Надамо се да ће тај број у будућности порастати . Ми смо успели када смо се вратили овде 1998. године благословом Синода да се 2001. године обнови и отвори Богословија и од тада се трудимо да унапредимо живот школе", наводи монах Доситеј, наставник у

Богословији Манастира Крка.

Срби и Хрвати су братски народи који су се поделили и нанели једни другима зло које се не сме поновити, рекао је патријарх Иринеј.

Поглавар Српске православне цркве патријарх Иринеј изјавио је током посете Хрватској да га чуди скидање плоча на ћириличном писму у Вуковару, подсетивши да у Београду стоје латиничне табле иако је ћирилица "део српског идентитета", преноси *Бета*.

Иринеј је пред неколико стотина верника у манастиру Крка код Кистања предводио литургију поводом 400. годишњице српске Богословије, а после службе новинарима је рекао да су Срби и Хрвати братски народи који су се поделили и нанели једни другима зло које се не сме поновити, пренела је хрватска агенција Хина.

"Зло су чинили нама суседи и ми њима, али ми у много мањој мери но они", рекао је патријарх, додајући како је битно опростити, али и добити опрост за недела која су, како је навео, понеки међу Србима чинили.

Он је истакао да је српски народ "бежећи од смрти доживео трагичне ствари", а хрватску територију напустио под притиском, и позвао све Србе који су некада живели у Хрватској да се врате.

Манастир Крка, који се налази недалеко од Кистања између Книна и Шибеника, од оснивања је био духовни и културни центар православних далматинских Срба, а и шире.

Богословска школа је отворена још 1615. године и позната је као прва школа за свештена лица у српском народу.

Српска принцеза Јелена, удата за хрватског кнеза Младена Другог Шубића, посветила је манастир Светом арханђелу Михаилу.

Предање каже да су манастир у кањону реке Крке, на данашњем месту, основали монаси приспели из Свете земље, из манастира Светог архистратига Михаила којег је тамо подигао српски краљ Милутин.

Монахе је на то наговорио исповедник принцезе Јелене монах Рувим.

Одговор на питање зашто је баш на том месту подигнут овај православни светоархангелски манастир може се потражити и у тврдњи старог историчара Луцијуса, који говори о проповедима апостола Павла Далматинцима на простору око реке Крке.

Близина римског војничког града Бурнума и катакомбе испод самог манастира оснажују ту тврдњу и наводе на закључак да су оснивачи манастира знали за то, па су управо ту и установили ову светињу.

Манастир Крка није престао бити молитвено место и једном броју католика Хрвата и живо је сведочанство о духовном јединству Срба.

Дабробосански митрополити, Гаврило 1578. и касније Аксентије и Теодор, администрирали су над манастиром Крка, а у 17. и 18. веку то су чинили и неки

црногорски архијереји, као свети Петар Цетињски или митрополит Сава Петровић.

По благослову патријарха Пајсија Јањевца и митрополита Дабробосанског Теодора, при манастиру је 1615. основано богословско училиште.

Оно је радило до 1647. када су ученици и њихови наставници монаси пред турском најездом морали побећи највећим делом у Задар, а делом и у Сремске Карловце.

Манастирска братија се вратила у манастир 1650. године, а богословија је поново отворена тек 1964. године.

Манастир Крка броји векове и богатећи своју ризницу, у коју су приспевале бројне драгоцености непроцењиве вредности не само из српских крајева него и из Јерусалима, Свете Горе, Венеције и царске Русије.

На пример, донет је епитрахил светог Саве и Октоих Божидара Вуковића, као и књиге Вука Стефановића Караџића и Доситеја Обрадовића на којима су они, као аутори, исписали своју посвету манастиру Крки.

Овоме свакако треба прибродити и патерик из 1346. назван "бугарски" на чијим корицама пише: "Сија Књига манастира Вилендара".

У манастирској цркви се чувају честице неколицине светитељских моштију као што су св. Трифуна, св. Николе, св. Антипе, св. Харалампија, св. Власија и других.

Бројна су имена српских великана који су посећивали манастир Крку или били у чврстој вези с њим.

Уз Доситеја Обрадовића и Герасима Зелића били су то Симо Матавуљ, Никола Тесла, Мирко Королија, Милош Црњански, Владан Десница и други.

При самом крају 20. века у манастиру је радила и ликовна колонија, где су свој стваралачки траг оставили бројни српски уметници.

Након последњег рата деведесетих година манастир је покраден, али не битније, јер су га хрватске власти заштитиле од вандализма.

Та светиња је запустела од 1995. до 1998. године, а богословија је при манастиру 1964. премештена најприје на Дивчибаре код Ваљева, а потом у Србиње, некадашњу Фочу.

Богословија је обновљена настојањем епископа Далматинског Фотија 2001. године.

У запустели манастир Крку крајем 1998. је најприје дошао млади монах Герасим, пострижник овог манастира, а потом и отац Доситеј и отац Михаило. Са њима је манастир "пропојао" и постао опет као што је и био кроз векове духовно средиште православних Далматинаца.

У манастиру Крка налазила се читава галерија уметничких портрета црквених

великодостојника распоређених у манастирској трпезарији, салону, ризници и другим просторијама.

На портретима су представљени углавном игумани и далматински епископи. Ту се налазио портрет архимандрита Неофита Његуша, рад Влаха Буковца из 1884. године.

Међу иконама овог манастира биле су бројна дела кретских, српских и руских иконописаца који су припадали времену од 16. до 20. века.

Иконе су радови знаних и незнаних иконописаца међу којима су радови Георгија Михалика, Спиридома Рома, Вука Сударевица и других.

Иконе су украшене сребрним оковима венецијанске израде из 1765. године.

Представници Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије присуствују и данас централној прослави 400. годишњице богословије Света три Јерарха.

Како је најавила СПЦ, патријарх Иринеј ће данас посетити град Кистање, а у четвртак Епископски двор и српску православну цркву Светог Спаса у Шибенику, као и Црквену општину Сплит и недовршени храм Светог Саве у том граду.

Планирана је и посета римокатолицкој цркви Светог Дује, као и сусрет патријарха српског Иринеја са бискупом шибенским Антом Ивасом и надбискупом сплитским Марином Баришићем, као и градоначелницима Шибеника и Сплита, Жељком Бурићем и Ивом Балдасаром.

(Танјуг-РТС)